

אמר ליה רבי יהודה, והא פל עץ פתיב, אי הוה אמר עץ שפיר, אבל פל עץ פתיב, אמר ליה ודאי הכי הוא, דבכל אתר. פ"ל צדיק איהו, אבל פלא חד, פל דא צדיק, עץ דא עמודא דאמצעייתא, דגוף וברית חשבינן חד, אבל בהאי קרא פל עץ נחמד למראה וטוב למאכל דא צדיק, למראה דא שכינתא דאתמר בה (במדבר יב ו) במראה אליו אתודע, ועץ החיים דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו עץ החיים דלעילא דאתמר בה (קהלת ז יב) החכמה תחיה בעליה.

אמר לו רבי יהודה: והרי פתוב כל עץ, אם היה אומר עץ - יפה, אבל פתוב כל עץ? אמר לו: ודאי כף זה, שבכל מקום, כ"ל הוא צדיק, אבל הפל אחד. כל זה צדיק, עץ זה העמוד האמצעי, שגוף וברית נחשבים לאחד, אבל בפתוב הזה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל - זה צדיק, למראה - זו השכינה, שנאמר בה במראה אליו אתודע, ועץ החיים - זה העמוד האמצעי, שהוא עץ החיים שלמעלה, שנאמר בו החכמה תחיה בעליה.

אמר ליה הא שכינתא תתאה איהי גן, דמתמן עץ החיים נטוע, פמה דאתמר (בראשית ב ט) ועץ החיים בתוך הגן, מאי מן האדמה, אלא דא שכינתא עלאה, דמינה אתנטע פל עץ דאיהו צדיק, פ"ל איהו מסטרא דמ"י, דהכי סליק לחשבון פ"ל מ"י, ובגינה אתמר (איוב לח כט) מבטן מי יצא הקרח וגומר, דאיהו הקרח הנורא.

אמר לו: הרי השכינה התחתונה היא הגן, שמשם עץ החיים נטוע, כמו שנאמר ועץ החיים בתוך הגן. מה זה מן האדמה? אלא זו השכינה העליונה שממנה ננטע כל עץ, שהוא צדיק. כ"ל הוא מצד של מ"י, שפך עולה לחשבון כ"ל מ"י, ובשכינה נאמר מבטן מי יצא הקרח וגומר, שהוא הקרח הנורא.

ועץ הדעת טוב ורע איהו לתתא, עץ הדעת טוב דא מטטרו"ן, ורע דא סמא"ל ובגין דא ועץ הדעת ו' אתא לרבוייא, דאיהו אתי מאתר אחרא, עץ הדעת טוב ורע, ועוד ויצמח יהו"ה אלהי"ם מן האדמה פל עץ, דא איהו צמח צדיק (ירמיה כג ה) ומתחתיו יצמח (זכריה ו יב). תא חזי פל מאן דנטיר ברית, ההוא בר דניהיב ליה קודשא בריך הוא, עליה אתמר (בראשית ב ט) ויצמח יהו"ה אלהי"ם פל עץ נחמד למראה ברזין דאורייתא, וטוב למאכל בפקודין דאורייתא, אבל ברא אחרא דלא אתעביד בדחילו ורחימו דקודשא בריך הוא, מה פתיב ביה (שם) ועץ הדעת טוב ורע, ודא ערבוביא דטוב ורע, מעורב ממצה ושאר.

ועץ הדעת טוב ורע, הוא למטה, עץ הדעת טוב - זה מטטרו"ן, ורע - זה סמא"ל, ומשום זה ועץ הדעת, ו' בא לרבבות, שהוא בא מקום אחר, ועץ הדעת טוב ורע. ועוד, ויצמח יהו"ה אלהי"ם מן האדמה כל עץ, זהו צמח צדיק ומתחתיו יצמח. בא תראה, פל מי ששומר ברית, אותו הבן שנותן לו הקדוש ברוך הוא עליו נאמר ויצמח יהו"ה אלהי"ם כל עץ נחמד למראה - בסודות התורה, וטוב למאכל - במצוות התורה, אבל בן אחר שלא נעשה ביראה ואהבה של הקדוש ברוך הוא, מה פתוב בו? ועץ הדעת טוב ורע, וזו ערבוביה של טוב ורע, מערב ממצה ושאר.

מעורב ממצה ושאר.

וּבְגִין דָּא מְנִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
לְנִטְרָא גְרַמְיָה בְּפְרִיָּה וְרַבֵּיהּ, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שם יז) וּמַעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל
מִמֶּנּוּ, טוֹב מִסְטָרָא דְדָם טְהוֹר, וְרַע מִסְטָרָא
דְּדָם נְדוּת, דְּהָאֵי בְּרַגְרִים אַפּוּדָא דְתַרְיִן
עַלְמִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם) כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ
מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, מוֹת בְּעֵלְמָא דִּין, תָּמוּת
בְּעֵלְמָא דְאִתִּי.

תקונא חמשיין וארבע

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֵת הַשָּׁמַיִם עֵץ
הַחַיִּים, וְאֵת הָאָרֶץ כָּל עֵץ נִחְמַד
לְמַרְאָה, וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ דָא עֵץ הַדְּעַת
טוֹב וְרַע, וְדָא רְזָא תְהוֹ עֵמְק רַע, בָּהוּ עֵמְק
טוֹב, וְדָא עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, כִּי שָׁם בְּלָל
יְהוֹ"ה שְׁפַת כָּל הָאָרֶץ (שם יא ט), וּמִהֲכָא נִפְק כָּל
עֲרֻבֻכְיָא דְטוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ רְזָא דְצַדִּיק וְרַע
לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ. (דד טפ ע"א).

תקונא חמשיין וּחמש

בְּרֵאשִׁית בְּרָא בִּי"ת רֵא"ש, וְאִינוּן אַבָּא
וְאִימָא, בְּרָא תְרַגּוּם בְּרָא. אִיְהִי
עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, וְעֵלְיָה אַתְמַר (בראשית ב'
י) וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, אִית עֵדֶן וְאִית עֵדֶן, הָדָא
הוּא דְכְתִיב (תהלים לו ט) וְנִחַל עֵדֶנְיָךְ תִּשְׁקָם,
עֵדֶנְיָךְ וְדָאֵי, דָּא עֵדֶן עֵלְיָה כְּתָר עֵלְיָה, עֵדֶן
דְּלִתְתָא דָּא י', וְאִית עֵדֶן דְּלִתְתָא וְדָא אִימָא
עֵלְיָה דְּאִיְהִי ד', אִיְהִי עֵדֶן לְגַבֵּי נְהָר דְּלִתְתָא
מִינָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֵת הַגֶּן.

תָּא חֲזִי כְּמָה נְהָרוֹת אִינוּן מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא,
אִית נְהָר וְאִית נְהָר, אִית נְהָר מְנַהוּרָא
דְּלְעִילָא דְּאִתְקְרִי נְהָרָא דְּמִיָּא דְּאוּרִיִּיתָא,
דְּאִתְמַר בָּהּ (משלי יג יד) תוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים,
וְאִית נְהָר דְּאִתְקְרִי נְהָר פְּלַגְיוֹ, דְּכְמָה פְּלַגְיִין

וְלָכֵן צִוָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
יִשְׂרָאֵל לְשַׁמֵּר אֵת עֲצֻמוֹ בְּפְרִיָּה
וְרַבֵּיהּ. זְהוּ שְׁכַתוּב וּמַעַץ הַדְּעַת
טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, טוֹב -
מִצַּד שֶׁל דָּם טְהוֹר, וְרַע - מִצַּד
שֶׁל דָּם נְדוּת, שְׁהַבֵּן הִזָּה גוֹרָם
אַבְדוֹן שֶׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, זְהוּ
שְׁכַתוּב כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
תָּמוּת, מוֹת - בְּעוֹלָם הַזֶּה, תָּמוּת
- בְּעוֹלָם הַבָּא.

תקון חמשים וארבעה

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֵת
הַשָּׁמַיִם - עֵץ הַחַיִּים, וְאֵת הָאָרֶץ
- כָּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאָה, וְהָאָרֶץ
הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ זֶה עֵץ הַדְּעַת
טוֹב וְרַע, וְזְהוּ סוּד תְהוֹ, עֵמְק רַע,
בָּהוּ - עֵמְק טוֹב, וְזֶה עֵץ הַדְּעַת
טוֹב וְרַע, כִּי שָׁם בְּלָל יְהוֹ"ה שְׁפַת
כָּל הָאָרֶץ, וּמִכָּאן יֵצֵא כָּל
הָעֲרֻבֻכְיָה שֶׁל טוֹב וְרַע, שְׁהוּ
הַסוּד שֶׁל צַדִּיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב
לוֹ.

תקון חמשים וּחמש

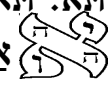
בְּרֵאשִׁית בְּרָא, בִּי"ת רֵא"ש, וְהֵם
אַב וְאֵם. בְּרָא תְרַגּוּם בְּן, הוּא
הַעֲמוּד הָאֲמִצְעִי, וְעֵלְיוֹ נֹאמַר
וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, יֵשׁ עֵדֶן וְיֵשׁ
עֵדֶן, זְהוּ שְׁכַתוּב וְנִחַל עֵדֶנְיָךְ
תִּשְׁקָם, עֵדֶנְיָךְ וְדָאֵי, זְהוּ עֵדֶן
עֵלְיוֹן, כְּתָר עֵלְיוֹן, הַעֲדֵן שְׁלִמְטָה
זֶה י', וְיֵשׁ עֵדֶן שְׁלִמְטָה, וְזוֹ הָאֵם
הַעֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא ד', הִיא עֵדֶן אֵל
הַנְּהָר שְׁלִמְטָה מִמֶּנּוּ, זְהוּ שְׁכַתוּב
וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֵת
הַגֶּן.

בָּא וּרְאָה כְּמָה נְהָרוֹת הֵם
שְׁמֻשָׁנִים זֶה מִזָּה, יֵשׁ נְהָר וְיֵשׁ
נְהָר. יֵשׁ נְהָר מִהָאוּר שְׁלִמְעֵלָה,
שְׁנִקְרָא הַנְּהָר שֶׁל הַמַּיִם שֶׁל
הַתּוֹרָה, שְׁנֹאמַר בָּהּ תוֹרַת חָכָם
מְקוֹר חַיִּים, וְיֵשׁ נְהָר שְׁנִקְרָא נְהָר
פְּלַגְיוֹ, שְׁכַמָּה פְּלַגִּים עֲמֻקִּים

עמיקין תליין מניה, דאתמר בהון (שם כא)
 (א) פלגי מים לב מלך וגומר, ואית נהר דאתקרי
 נחל קדומים, דאתמשך מעלאין, ומניה תליין
 שבעה נהרות, דאתמר בהון (תהלים צח ח) נהרות
 ימחאו כף יחד הרים ירננו, ואית נהר דאתקרי
 נהר דינור מסטרא דשמאלא, דאתמר
 ביה (דניאל ז י) נהר דינור נגיד ונפק מן וגומר,
 ונהר בכל אתר איהו ו', מסטרא דאפא ואימא
 אתקרי נחל קדומים, ומסטרא דעדן עלאה
 אתמר ביה (תהלים לו ט) ונחל עדניך תשקם.

תלויים ממנו, שנאמר בהם פלגי
 מים לב מלך וגומר, ויש נהר
 שנקרא נחל קדומים, שנמשך
 מהעליונים, וממנו תלויים שבעה
 נהרות, שנאמר בהם נהרות
 ימחאו כף יחד הרים ירננו, ויש
 נהר שנקרא נהר דינור מצד
 השמאל, שנאמר בו נהר דינור
 נגיד ונפק מן וגומר, ונהר בכל
 מקום הוא ו'. מהצד של אב ואם
 נקרא נחל קדומים, ומצד של
 העדן העליון נאמר בו ונחל
 עדניך תשקם.

ומסטרא דימינא אתקרי נהר פלגיו, ומסטרא
 דשמאלא אתקרי נהר דינור, ומניה
 תליין שתין ענפין דנורא דאתקריאו ששים
 גבורים, ואינון שתין פולסין דנורא דמחיוה
 למטטרוין, ומסטרא דימינא ושמאלא אתמר
 בכל נחלין דתליין מנייהו, נהרי נחלי דבש
 וחקמאה, ונחל עדניך דא נהר דנפיק מעדן,
 דאתמר ביה (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן, והאי
 איהו עדן דעין לא ראתה אלהי"ם וכו' (ישעיה
 סד א), סתים וגניז, דאיהו כתר עלאה, ומשם
 יפרד והיה לארבעה ראשים (א דאיהו ד' אתון דשם
 בן ד'), אלין יהו"ה דאינון אפא ואימא ברא
 וברתא. תא חזי קרקפתא דא אל"ף, פגיונא
 דא ארבע סטרין דיליה בהון הוה יהו"ה
 הוא ושמייה חד, (דברים ד לה) אין עוד מלבדו

ומצד הימין נקרא נהר פלגיו,
 ומצד השמאל נקרא נהר דינור,
 וממנו תלויים ששים ענפים של
 אש שנקראו ששים גבורים, והם
 ששים מכות של אש שהפכו את
 מטטרוין, ומצד הימין והשמאל
 נאמר בכל הנחלים שתלויים
 מהם, נהרי נחלי דבש וחקמאה.
 ונחל עדניך, זה הנהר שיוצא
 מעדן, שנאמר בו ונהר יוצא
 מעדן, וזהו העדן שעין לא ראתה
 אלהי"ם וכו', סתום וגנוז, שהוא
 כתר עליון, ומשם יפרד והיה
 לארבעה ראשים (א, שהוא ד' אותיות
 של שם בן ד'), אלו יהו"ה שהם האב
 והאם, הפן והבת. בא וראה,
 הקרקפת זו אל"ף כמו זה: (ציור
 למעלה), ארבעת הצדדים שלו כהן
 היה יהו"ה הוא ושמו אחד, אין
 עוד מלבדו, בלי פרוד ובלי שתוף
 כלל (ציור למעלה).

בלא פרוד ובלא שתוף כלל.
 ועוד ונהר דא ו', יוצא מעדן דא י', ומשם
 יפרד והיה לארבעה ראשים דא ד', (אלין
 ארבע אתון). ועוד ונהר יוצא מעדן דא אימא
 עלאה דאיהי א' תניינא, פמה דאוקמוהו מארי
 מתניתין מאי אל"ף אלף בינה, ולאן אתמשך

ועוד, ונהר - זה ו', יוצא מעדן -
 זה י', ומשם יפרד והיה לארבעה
 ראשים - זה ד', (אלו ארבע האותיות).
 ועוד, ונהר יוצא מעדן - זו האם
 העליונה, שהיא א' השנייה, כמו
 שבארוהו בעלי המשנה מה זה
 אל"ף? אלף בינה, ולאן נמשך

בגוף? ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, אלו שתי זרועות ושתי שוקים. מי הגן שנשקה ממנו למטה? זו השכינה, ששני גנים הם, אחד למעלה ואחד למטה. זהו שפתוב היושבת בגנים, והרי פרושה.

ויש נהר למטה שהיא מטטרו"ן, שנפרד לארבעה צדדים, שהם מיכא"ל גבריאל"ל נוריא"ל רפא"ל, שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזקב, והזקב הוא לצפון, זהו שפתוב מצפון זקב יאתה, וסוד הדבר - הולף אל צפון, זה גבריאל"ל, ואחר כך הולף אל דרום, וזה גיחון ששם מיכא"ל, ההפך מלמעלה, שאמר עליו הפתוב הולף אל דרום בראשונה, ואחר כך סובב אל צפון, סובב סובב לשני צדדים שהם מזרח ומערב, שהם חדקל ופרת, ושם אוריא"ל רפא"ל. פישון כנגד התורה שבעל פה, ומשם פישון - פי שונה הלכות. ג"יחו"ן - ג' ג"ומל חסד, ושם החיות שנקראו חיות הקדש מהצד של אריה מצד הימין, מצד השמאל נחש, שנאמר בו כל הולף על גחון, להעניש בו את מי שעובר על התורה שנתנה מימין. פישון - שם שפיפון, להעניש את מי שעובר על התורה שבעל פה. חדקל - ח"ד ק"ל, זה חריף בלשונו, ואחד מצד ימין, ק"ל מצד השמאל, ללמד שניהם, ח"ד בשנים וק"ל בשפתים, ומשום זה, פישון - פי שונה הלכות, גיחון - גיחון, אותו שנאמר בו ויקבר אתו בני, שם שרוי לצד ימין, פרת כולל את כלם, זה פריה ורביה, עליו

בגופא, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אליו תרין דרועין ותריין שוקין, מאן גן דאתשקייא מגייה לתתא דא שכנינתא, דתריין גנין אינון חד לעילא וחד לתתא, הדא הוא דכתיב (שיר ח יג) היושבת בגנים והא אוקמוה.

ואית נהר לתתא דאיהו מטטרו"ן, דאתפרש לארבע סטריין דאינון מיכא"ל גבריאל"ל נוריא"ל רפא"ל, שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזקב (בראשית ב יא), וזקב איהו לצפון, הדא הוא דכתיב (איוב לו כב) מצפון זקב יאתה, ורזא דמלה הולף אל צפון דא גבריאל"ל, ולבתר הולף אל דרום (קהלת א י) ודא גיחון דתמן מיכא"ל, הפוכא מלעילא, דאמר קרא עליה הולף אל דרום בקדמיתא, ולבתר סובב אל צפון, סובב סובב לתריין סטריין דאינון מזרח ומערב, דאינון חדקל ופרת, דתמן אוריא"ל רפא"ל.

פישון לקבל אורייתא דבעל פה, ומתמן פישון, פי שונה הלכות, ג"יחו"ן ג' ג"ומל חסד, ותמן חיוון דאתקריאו חיות הקדש מסטרא דאריה מסטרא דימינא, מסטרא דשמאלא נחש, דאתמר ביה (ויקרא יא מב) כל הולף על גחון, לאענשא ביה למאן דאעבר על אורייתא דאתיהיבת מימינא, פישון (דף פח ע"ב) תמן שפיפון, לאענשא למאן דאעבר על אורייתא דבעל פה, חדקל ח"ד ק"ל, דא חריפא פלישגיה וחד מסטרא דימינא, ק"ל מסטרא דשמאלא, לאולפא תרוביהו, ח"ד בשנים, וק"ל בשפון, ובגין דא פישון פי שונה הלכות, גיחון גיחון ההוא דאתמר ביה (דברים לד ו) ויקבור אותו בני, תמן שריא לסטרא דימינא, פרת כליל פלהו, האי